

Deens plan groene energie faalt

Milieuactivisten praten niet over verandering van het klimaat, maar prijzen de grote voordelen van groene energie. Alleen zijn die er nog steeds niet, schrijft **Bjørn Lomborg**

Voorstanders van drastische vermindering van CO₂-emissies praten tegenwoordig heel wat minder over klimaatverandering dan vroeger. Na de instorting van de klimaattop in Kopenhagen, afgelopen december, de onthulling van fouten in het werk van het VN-klimaatpanel (IPCC) en in reactie op de groeiende scepsis en de afnemende belangstelling van het publiek hebben campagnevoerders voor het klimaat hun aanpak gewijzigd.

Sommige klimaatactivisten proberen het publiek angst aan te jagen – zie de lancering van een filmpje waarin iedereen die niet direct tot vermindering van de uitstoot over wil gaan, wordt opgeblazen. Maar veel activisten spenderen meer tijd aan het onder de aandacht brengen van de „voordelen” van hun beleidsrecepten. Ze gaan niet langer in op het dreigende klimaatonheil, maar op de economische winst die er te halen valt aan het omarmen van de ‘groene economie’.

Je kunt over de hele wereld voorbeelden vinden, maar een van de beste is in mijn eigen vaderland, Denemarken. Daar presenteerde een door de overheid benoemde commissie van academici onlangs suggesties hoe het land op zijn eentje binnen veertig jaar „fossielvrij” kan worden. Het doel is adembenemend: meer dan 80 procent van de Deense energievoorziening komt op dit moment nog van fossiele brandstoffen, die dramatisch goedkoper en betrouwbaarder zijn dan enige groene energiebron.

In Duitsland leveren zonnepanelen niet meer dan 1 promille

Ik was bij de lancering van de commissie en ik verbaasde me erover dat de ‘klimaatcommissie’ nauwelijks de klimaatverandering noemde. Deze omissie is begrijpelijk omdat een land op zijn eentje het wereldbroeikaseffect nooit kan tegenhouden. Als Denemarken echt in 2050 100 procent fossielvrij zou willen worden en de rest van de eeuw zo zou willen blijven, zou het in 2100 de gemiddelde stijging van de wereldtemperatuur gedurende twee weken hebben uitgesteld.

In plaats van zich te richten op de klimaatverandering heeft de Klimaatcommissie de voordelen van groene energie voor Denemarken opgeblazen. Jammer genoeg blijken de voordelen een illusie.

De status van pionier is niet echt een garantie voor rijkdom. Duitsland leidde de wereld in het opstellen van zonnepanelen, bekostigd door 47 miljard euro in subsidies. De blijvende erfenis is een gigantische rekening, en veel inefficiënte zonnetechnologie op daken in een behoorlijk bewolkt land, die een onbetekenende 1 pro mille van de totale energievoorziening van het land leveren.

Denemarken zelf heeft al geprobeerd om te innoveren op het gebied van groene energie. Het liep voorop in de wereld met windenergie. De resultaten zijn nauwelijks inspirerend. De Deense windindustrie is bijna geheel afhankelijk van subsidie door de belastingbetaler en de Denen betalen de hoogste elektriciteitstarieven van alle geïndustrialiseerde landen. Verscheidene studies suggereren

dat de beweringen dat een vijfde van de Deense vraag naar elektriciteit wordt vervuld door wind, overdreven zijn. Dat komt deels doordat veel energie wordt geproduceerd als er geen vraag naar is en die moet worden verkocht aan andere landen.

De beklagenswaardige toestand waarin windparken en zonnepanelen zich nog bevinden, toont nog eens aan hoe groot de uitdaging is om de huidige technologieën efficiënt en concurrerend te maken. Gelijktijdig moeten aangelegd worden om elektriciteit te vervoeren van winderige en zonnige regio's naar plaatsen waar mensen wonen. Opslagmogelijkheden moeten nog worden uitgevonden en gebouwd om te voorzien in elektriciteit als het niet waait of als er onvoldoende licht is.

Voorstanders van verlaging van de CO₂-uitstoot zeggen dat groene technieken alleen duur is in vergelijking met fossiele energie omdat de prijs van deze laatste de kosten niet dekt voor de opwarming van de aarde. Maar als hiervoor een correctie wordt aangebracht, zou dat weinig verschil maken. Uit een omvangrijk overzichtsonderzoek blijkt dat het totale toekomstige effect op het klimaat een brandstofprijs van 1 eurocent per liter zou rechtvaardigen, een bedrag dat uiterst bescheiden is in vergelijking met de accijnzen die in Europa gangbaar zijn.

Maar ondanks het feit dat overstappen van fossiel naar groen een totale economische omschakeling nodig zou maken, claimt de Deense klimaatcommissie dat het prijskaartje dat daaraan hangt, vrijwel nihil is. De commissie kwam tot deze conclusie door aan te nemen dat de kosten van het niet opvolgen van haar adviezen immens zouden zijn.

De commissie gelooft dat de komende veertig jaar de kosten van

fossiele energie sterk zouden stijgen, omdat ze zouden opraken en omdat overheden ze zwaar zouden belasten. Maar dit is duidelijk in strijd met de feiten. Er is genoeg goedkope steenkool voor vele eeuwen en met nieuwe technieken is

Er is genoeg goedkope steenkool voor vele eeuwen

er steeds meer gas. Zelfs de olievoorraden lijken toe te nemen door niet-conventionele bronnen als teerzanden. Ook is het niet waarschijnlijk dat overheden fossiele brandstoffen zwaar gaan belasten. Zulke aannamen lijken een

slechte basis te bieden om beleid op te bouwen. Ze negeren ook de immense kosten die verbonden zijn aan het uitbannen van fossiele brandstoffen, kosten die in de orde van grootte geschat moeten worden van tenminste 5 procent van het bbp.

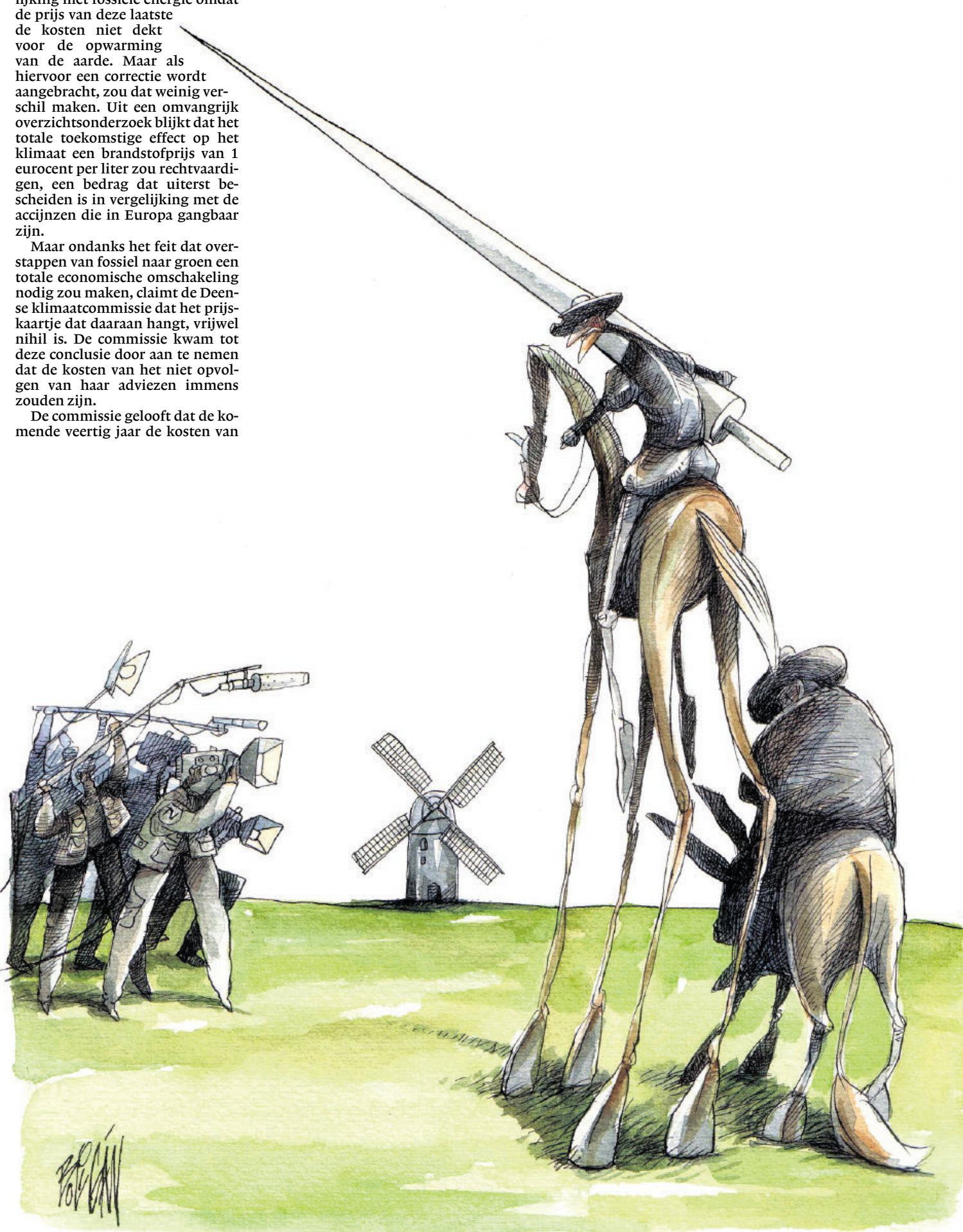
Het uitbannen van fossiele brandstoffen zal niet makkelijk zijn. Beleidsmakers moeten kiezen welk onderzoek naar groene energie prioriteit krijgt. Fossiele brandstoffen eerst beperken en pas daarna research is het paard achter de wagen spannen.

Doorbraken in groene energie komen niet automatisch tot stand door een combinatie van CO₂-belasting en subsidiëring van plaatsing van windmolens en zonnepanelen: ondanks de immense uitga-

ven die verbonden waren aan het Kyoto Protocol zijn de investering in R&D van de deelnemende landen als percentage van het bbp niet verhoogd.

Na het falen van de klimaattop in Kopenhagen was het waarschijnlijk onvermijdelijk dat de boodschap anders gebracht moest worden. Maar de werkelijke verandering die nodig is, is dat beleidsmakers zich realiseren dat op korte termijn de CO₂-uitstoot terugbrengen niet het goede antwoord is op global warming – hoe de boodschap ook verpakt wordt.

Bjørn Lomborg is de auteur van *The Skeptical Environmentalist* en *Cool it*. Hij is directeur van de Deense denktank Copenhagen Consensus Center.

Illustratie Boligan